15480

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกร ในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

Agricultural Training Needs of Farmers in Kungand Sub - District, Prasat District, Surin Province

T096016

โดย

นายชูเกียรติ พรหมขันธ์

ปพ.
ช6A2ค
25A1

เสนอ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 96016
วัน.เดือน.ปี 1 JUN 2009

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ. 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1992

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกร

ในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

Agricultural Training Needs of Farmers in

Kungand Sub - District, Prasat District, Surin Province

โดย

นายชูเกียรติ พรหมขันธ์

ได้รับอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 10 **เดือน** ตุลาคม **พ.ศ.** 2541

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ	.....	10 / ต.ค. / 41
	(ผศ. ดร. สุรพล เศรษฐบุตร)	
กรรมการปัญหาพิเศษ	.....	๒๒ / พ.ย. / 41
	(อาจารย์เอนก บุญยืน)	
หัวหน้าภาควิชา	.....	๒๗ / ตุลา / ๒๕๔๑
	(ผศ. ศุภสมบูรณ์ อึงรัตนกร)	

2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉบ. 8648 ๑ ๒๕๔๐

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

โดย : นายชูเกียรติ พรหมขันธ์

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....

(ผศ.ดร. สุรพล เศรษฐบุตร)

10 / มิ.ย. / 61

ปัญหาพิเศษเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ระดับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรม และแหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับ ตลอดจนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในเขตพื้นที่ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ โดยมีขนาดของ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 132 ครัวเรือน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 เปอร์เซ็นต์ จากในแต่ละหมู่บ้านซึ่งมี ทั้งหมด 8 หมู่บ้านที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมัธยฐาน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44 ปี ซึ่งส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว ส่วนมากเกษตรกรจะจบการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6 คน เกษตรมีรายได้เฉลี่ย 47,488 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เกษตรกรมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาเป็นเวลานานเฉลี่ย 25 ปี โดยส่วนใหญ่ประกอบเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักอาชีพรองคือ รับจ้าง เกษตรกรส่วนมากจะมีพื้นที่เป็นของตนเอง จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรโดยเฉลี่ยคือ 41 ไร่ เกษตรส่วนมากไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมาก่อน และเกษตรกรจะมีการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร คือ ธกส. มากที่สุด

สำหรับแหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับจากรายบุคคล คือ การศึกษาด้วยตัวเอง และได้รับจากสื่อมวลชน คือ โทรทัศน์ เมื่อเกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการทำการเกษตร หรือต้องการทราบข้อมูลทางการเกษตร เกษตรกรจะแก้ปัญหาและหาข้อมูลด้วยตัวเองจากสื่อต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร ของเกษตรกรในด้านเนื้อหาวิชาการ ในด้านการปลูกพืชมีความต้องการที่จะฝึกอบรมในเรื่อง การเพิ่มผลิตในนาข้าว เป็นจำนวนมากที่สุด ด้านปศุสัตว์ มีความต้องการที่จะฝึกอบรมในเรื่อง การเลี้ยงเป็ด มากที่สุด ด้านเครื่องมือทางการเกษตร มีความต้องการที่จะฝึกอบรมในเรื่อง การติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตร มากที่สุด ด้านธุรกิจเกษตร มีความต้องการที่จะฝึกอบรมในเรื่องการซื้อปัจจัยการผลิต มากที่สุด ส่วนด้านอุตสาหกรรมเกษตร มีความต้องการที่จะฝึกอบรมในเรื่อง การถนอมผลผลิตทางการเกษตร มากที่สุด

ในด้านการจัดการฝึกอบรม เกษตรกรส่วนใหญ่มีความยินดี และต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรม และระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรม คือ 3 วัน เดือนที่เหมาะสมคือ เมษายน สถานที่สะดวกเข้าร่วมฝึกอบรมคือที่ วัด จำนวนที่เหมาะสมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมคือ 40 - 60 คน และเกษตรกรสะดวกที่จะเข้าฝึกอบรมทุกวัน และเกษตรกรเห็นว่าควรมีการศึกษาดูงานในระหว่างการฝึกอบรม ควรใช้ภาษากลางในการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ไม่จำเป็นต้องมีการมอบประกาศนียบัตรหลังการฝึกอบรมและต้องการให้เจ้าหน้าที่ติดตามเยี่ยมเยียนให้ความรู้ภายหลังจากฝึกอบรม และในด้านสื่อส่งเสริมฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ควรใช้วิดีโอเทปเป็นสื่อประกอบการฝึกอบรมมากที่สุด และควรใช้ภาษากลางในการบรรยายประกอบสื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยจะลืมเสียมิได้ กล่าวคือ

เกษตรกรทุกท่านที่ได้สละเวลาให้คำสัมภาษณ์ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเกษตรอำเภอปราสาท ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตำบลกังแอน

ทั้งนี้ต้องขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ผศ.ดร.สุรพล เศรษฐบุตร ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ อีกทั้ง อาจารย์อเนก บุญยืน ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษ ไว้เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้คำแนะนำปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหาเพื่อความสมบูรณ์ และถูกต้องของงานวิจัยในครั้งนี้

ชูเกียรติ พรหมขันธ์

มีนาคม 2541

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
สารบัญภาพ	(2)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
บทที่ 3 วิธีการและอุปกรณ์ในการวิจัย	9
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	12
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	37
สรุป	37
ข้อเสนอแนะ	41
เอกสารอ้างอิง	44
ภาคผนวก	47
ข้อมูลทั่วไปของตำบลกังแอน	49
แบบสัมภาษณ์	51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการกระจายของจำนวนประชากร และจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้	9
ตารางที่ 2 สภาพทั่วไปของเกษตรกร	15
ตารางที่ 3 แหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ	20
ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างใน 5 ด้าน	23
ตารางที่ 5 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรม ด้านเนื้อหาวิชาการ	24
ตารางที่ 6 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรม ด้านการบริหารจัดการโครงการฝึกอบรม	32
ตารางที่ 7 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรม ด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตของ ต.กังแอน อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ 48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีอยู่หลายสาขา มีทั้งการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ อุตสาหกรรมการเกษตรและอื่น ๆ ในสาขาการปลูกพืชก็ยังแยกออกไปได้อีกหลายสาขา เช่น การปลูกพืชไร่ พืชสวน ในการนี้รัฐบาลก็ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรมีความรู้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อมุ่งหวัง ที่จะให้เกษตรรู้จักช่วยตัวเอง

ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ นั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำนาเป็นหลักจำนวนครัวเรือนเกษตรทั้งหมด 1,353 ครัวเรือน ซึ่งหลังจากฤดูการทำนาแล้วเกษตรกรก็จะมีเวลาว่างมากโดยที่ไม่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ การให้ความรู้ทางการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเทคโนโลยีการผลิตใหม่แก่เกษตรกร โดยวิธีการฝึกอบรมที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะมุ่งหวังเพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตของเกษตรกร

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะศึกษาถึงระดับความต้องการของเกษตรกรในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะโครงการจัดส่งเสริมและจัดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมรวมทั้งเป็นการให้ความรู้ที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาถึงแหล่งความรู้ทางเกษตรที่เกษตรกรได้รับ
3. เพื่อศึกษาถึงระดับความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกร ในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
4. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของเกษตรกร ของสำนักงานเกษตร อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อเสนอแนะ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สำนักงานเกษตรอำเภอปราสาท ศูนย์เร่งรัดพัฒนาชนบท ในการจัดอบรมวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

2. เป็นแนวทางที่จะทำให้เกษตรกรอยู่ในพื้นที่มากขึ้น และลดความแออัดในเมือง หลวงสืบเนื่องมาจากมีการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรได้เพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพในกระบวนการผลิตทางการเกษตร ตลอดจนได้ทราบถึงการใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต อีกทั้งได้มีงานทำตลอดฤดูกาล

3. เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้ดียิ่งขึ้นทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง

4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จะทำการวิจัยอื่น ๆ ในส่วนของการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาถึงระดับความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม ของจำนวนครัวเรือนเกษตรทั้งหมด (1,353 ครัวเรือน) โดยทำการสุ่มหมู่บ้านตัวอย่าง 50 % จาก 16 หมู่บ้าน ซึ่งได้หมู่บ้านตัวอย่าง 8 หมู่บ้าน คือ 1) ทะเม้งตรัย 2) อังกัญ 3) สัมพันธ์ 4) โคกมะกะ 5) สีโค 6) ตาเสาะ 7) สวายทอง และ 8) ห้วยตาลวก ในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์เฉพาะปี พ.ศ. 2540 เท่านั้น ซึ่งได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน 20 % จะได้จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ 132 ครัวเรือนเกษตรกร โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

นิยามศัพท์

"ความต้องการ" หมายถึง ความอยากที่จะทำของกลุ่มสมาชิกกลุ่มเกษตรกรจะไปมีส่วนร่วมหรือผูกพันกับสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้น

"การฝึกอบรม" หมายถึง การจัดโครงการเพื่อฝึกฝนและส่งเสริมของบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ ทักษะ และความชำนาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"ความต้องการการฝึกอบรม" หมายถึง สถานการณ์หรือปัญหาเกี่ยวกับบุคคลหรือความต้องการในกิจกรรมที่มาก่อนการเรียนรู้ ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยการฝึกอบรม

"เกษตรกร" หมายถึง ประชาชนผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมใน ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

"อาชีพหลัก" หมายถึง อาชีพที่เกษตรกรทำแล้วมีรายได้มากที่สุด

"อาชีพรอง" หมายถึง อาชีพที่เกษตรกรทำแล้วมีรายได้รองจากอาชีพหลัก

"วิชาชีพเกษตรกรรม" หมายถึง วิชาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตรที่สามารถจะนำไปประกอบเป็นอาชีพ เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ช่างเกษตร ธุรกิจเกษตร และอุตหสากรรมเกษตร

"ครัวเรือนเกษตรกร" หมายถึง หัวหน้าครอบครัว หรือผู้ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนั้นที่ประกอบอาชีพเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ความหมายของความต้องการ

Maslow (ในศิรินันท์, 2524 : 167 - 168) ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์ตามลำดับความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) คือความต้องการสิ่งจำเป็นพื้นฐานของชีวิตตั้งแต่ต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย การพักผ่อนนอนหลับ และต้องการสืบพันธุ์ให้ชีวิตคงอยู่ยืนยาวเป็นสำคัญ กลัวอดตาย

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) คือความต้องการปกป้องคุ้มครองในชีวิตให้มีความมั่งคงปลอดภัย ต้องการหลบหนีภัยอันตราย ความสับสนวุ่นวาย ความล้มเหลว ความไม่แน่นอน ความพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง อยากให้ชีวิตอยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย

3. ความต้องการทางสังคม (Social needs) คือความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการความรักความเห็นใจ ต้องการเป็นที่รักเป็นที่นิยมชมชอบของคนอื่น ต้องการเท่าเทียมคนอื่น ต้องการความทันสมัยอย่างมีรสนิยมสูงแต่รายได้ต่ำ อยากเป็นหมู่เป็นเหล่าของสังคม ไม่อยากอยู่โดดเดี่ยวกลัวถูกทอดทิ้ง ความต้องการความภูมิใจ (Esteem needs) คือความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการให้ผู้อื่นทำตาม อยากได้ความภาคภูมิใจในตัวเอง ไม่อยากได้รับการดูถูกเหยียดหยามกลัวคนอื่นไม่ยอมรับตน

5. ต้องการความสมปรารถนาในชีวิตตน (Self actualization) คือความต้องการในทุกสิ่งที่ตนปรารถนา ที่ตนพึงมีพึงได้ เป็นความต้องการทางปรัชญาและจิตวิทยา เช่นความต้องการความสำเร็จ ความก้าวหน้า ต้องการพัฒนาชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้คนมีพลังอำนาจ มีความสมบูรณ์และสมดุลในชีวิตของตน กลัวความไม่สมปรารถนา

ความหมายของการฝึกอบรม

เสนาะ ติเยาว์ (2514 : 112) กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมว่าเป็นทางทำให้ ผู้รับการฝึกอบรมได้รับความรู้ใหม่ ๆ ได้รับความชำนาญในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา และมีทัศนคติที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นตามแนวทางที่องค์การกำหนดให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรมส่งเสริมการเกษตร (2520 : 127) ให้ความหมายการฝึกอบรมว่า "หมายถึงกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติจนถึงระดับหนึ่งได้ในเวลาที่กำหนด"

สุรพล จันทราปัตย์ (2520 : 20) ได้ให้ความเห็นว่าการฝึกอบรมหมายถึงกระบวนการในอันที่จะให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกระทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น

น้อย ศิริโชติ (2523 : 6) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยทำเป็นช่วง ๆ หรือระยะตามความเหมาะสมของแต่ระเรื่อง ซึ่งอาจใช้เวลา 3 วัน 1 สัปดาห์ หรือมากกว่านั้น การฝึกอบรมจะจัดเป็นรายคนหรือรายกลุ่มก็ได้ ผู้ฝึกอบรมอาจเป็นหน่วยราชการหรือบริษัทห้างร้านก็ได้

มาลัย หุวะนันท์ (2527 : 31) การฝึกอบรมคือกรรมวิธีในอันที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ ความชำนาญ และท่าทีต่าง ๆ

<u>การฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรในประเทศไทย</u>

สำหรับในประเทศไทย หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบและหลักสูตรแน่นอนพอที่จะกล่าวถึงได้ในที่นี้ได้แก่

สมาน แสงมะลิ (2518 : 23) ให้ข้อคิดเห็นว่า หลักสูตรการจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นที่ดีนั้นต้องยืดหยุ่นได้ เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมนั้นจะต้องให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกร อย่างแท้จริง และต้องศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรก่อนว่าสนใจจะเรียนรู้เรื่องอะไร และพิจารณาว่าเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือไม่ แล้วจึงบรรลุเนื้อหาเข้าไปใช้ปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนจริง ๆ ความรู้พื้นฐานที่จัดเข้าไปในหลักสูตรไม่ควรเกินความจำเป็น เพราะการบังคับให้เกษตรกรต้องรับฝึกอบรมนาน ๆ นั้น นอกจากสิ้นเปลืองงบประมาณแล้วยังเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกษตรกรเบื่อหน่ายและออกจากการฝึกอบรมกลางคัน

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2518 : 1) ได้เปิดอบรมวิชาชีพฤดูร้อนสำหรับประชาชนขึ้นเป็นปีแรกใน พ.ศ. 2496 และได้เปิดอบรมติดต่อกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เห็นความสำคัญทางวิชาชีพเกษตรซึ่งไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วยปรับปรุงงานของประชาชนให้ดีขึ้น เพราะประชาชนได้รับความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดการริเริ่มเป็นการก่อให้เกิดอาชีพใหม่ สำหรับระยะเวลาที่จัดการฝึกอบรมนั้นได้จัดขึ้นในเดือนเมษายนของทุกปี

นอกจากหน่วยงานราชการดังกล่าวแล้ว ยังมีหน่วยงานเอกชนอีกหลายแห่งที่มีส่วนให้การฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมแก่ประชาชน เช่น สภาสตรีแห่งชาติ (2519 : 1) ได้จัดการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมความรู้ ในการปรับปรุงความเป็นอยู่และเศรษฐกิจของครัวเรือนเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน วิชาชีพที่ฝึกอบรมได้แก่วิชาการเพาะปลูก วิชาการเลี้ยงปลาและกุ้ง เป็นต้น

กรมการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา (2520 : 21) ได้จัดหลักสูตรระยะสั้นตามความต้องการของประชากรโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยใช้เวลาการฝึกอบรมตั้งแต่ 100 ชั่วโมงถึง 1 ปี ตามลักษณะวิชาเปิดการอบรม 4 หมวดวิชา ได้แก่หมวดวิชาอุตสาหกรรม คหกรรม ธุรกิจและเกษตรกรรม และได้จัดหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่ และโรงเรียนฝึกอบรมอาชีพเคลื่อนที่ โดยใช้เวลาฝึกอบรม 100 - 300 ชั่วโมง โดยการฝึกอบรมวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย ช่างเครื่องยนต์ และเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังได้ฝึกอบรม 16 - 30 ชั่วโมง

กรมอาชีวศึกษาโดยกองวิทยาลัยเกษตรกรรม ได้จัดหลักสูตรในการฝึกอบรมสองหลักสูตรคือ หลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นประจำปี และหลักสูตรเคลื่อนที่ให้แก่เกษตรกรรม ที่มีความรู้จบชั้นประถมปีที่ 4 หรือผู้อ่านออกเขียนได้โดยอนุโลมและมีอายุระหว่าง 16 - 50 ปี หลักสูตรระยะสั้นประจำที่นั้นจัดฝึกอบรมขึ้นในสถาบันการศึกษาในสังกัดใช้เวลาการฝึกอบรมระหว่าง 7 - 15 วัน แต่อาจยืดหยุ่นได้ตามเนื้อหาที่จัดฝึกอบรมนั้นพิจารณาตามความต้องการของท้องถิ่นเป็นหลัก ส่วนหลักสูตรเกษตรกรรมเคลื่อนที่ใช้เวลาในการฝึกอบรมระหว่าง 1 - 3 วัน โดยจัดวิทยากรพร้อมอุปกรณ์ เพื่อการฝึกอบรมจากวิทยาลัยเกษตรกรรมเข้าไปในหมู่บ้าน (ส่วนการศึกษาเกษตร, 2522 : 7)

อำนาจ ศิลวัตร (2522 : 74 - 75) ได้ทำการศึกษาถึงความต้องการของประชาชนต่อการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น เพื่อใช้ในโครงกรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา พอสรุปเป็นแนวทางได้ว่า

1. ควรมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
2. ควรเพิ่มความรู้และอาชีพเดิมของเกษตรกรหรือเป็นความรู้ใหม่ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้
3. สามารถแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพในปัจจุบัน และระยะยาวได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เกษตรกรรมสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้
5. เหมาะสมกับฤดูกาลของสิ่งที่จะทำการฝึกอบรม
6. ควรจัดตามความต้องการ และความสะดวกของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เข็มทอง ทักษิณารัศมี (2521) ได้สำรวจความรู้ทางเกษตรของเกษตรกร ในตำบลดงข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าเกษตรกรมีความต้องการความรู้จากการฝึกอบรมความรู้ในระดับสูง ในเรื่องการตลาด การปลูกข้าวโพด การเพาะเห็ดฟาง การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่ การปลูกพืชหมุนเวียนและการทำนา นอกจากนี้เกษตรกรยังได้ระบุความต้องการในเรื่องระบบชลประทาน การทำไร่แตงโม และการทำสวนผัก ส่วนเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมนั้นจะเป็นช่วงหลังทำนา

จรินทร์ เทศวณิช (2521) รายงานผลการวิจัยถึงความประสงค์ในการศึกษาอบรมวิชาการด้านการเกษตรจากอุตสาหกรรมทุกภาคของประเทศไทย พบว่าเกษตรกรมีความประสงค์ที่จะศึกษาอบรมวิชาการเกษตรแผนใหม่เป็นอย่างมากแต่ต้องอบรมในระยะสั้นเพียง 1 - 7 วัน

สุรพล ปรัชญกุล (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรีความต้องการของเกษตรกรในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี สรุปได้ว่าเกษตรกรที่จะเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมเพราะว่ายังมีความรู้สึกว่ายังมีความรู้ทางการเกษตรไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพให้ได้ผลดีและมีความต้องการให้เปิดการอบรมเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ สาขาสัตวบาล ได้แก่การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงโคเนื้อ สาขาช่างเกษตรได้แก่ช่างก่อสร้าง เครื่องยนต์ฟาร์ม เครื่องมือทุ่นแรงในฟาร์ม สาขาอื่น ๆ ได้แก่ สหกรณ์ กฎหมาย การถนอมอาหาร

เสนอ สิงคมาศ (2521) ได้ศึกษาถึงความต้องการของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง สรุปผลการวิจัยได้ว่า เกษตรกรมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นค่อนข้างมาก เพื่อจะนำความรู้ไปปรับปรุงอาชีพของตนเอง โดยมีความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับด้านเกษตรทั่วไปคือ การสุขาภิบาลสัตว์ การปราบศัตรูพืช ดินและปุ๋ย ส่วนสาขาพืชกรรมเกษตรกรต้องการฝึกอบรมวิชาการทำนาแผนใหม่ การทำสวนผัก การปลูกพืชไร่ และสาขาสัตวบาล เช่น วิชาชีพการเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงโคนม โคเนื้อ และการเลี้ยงปลา

เกริกชัย คันธรักษ์ (2525) ได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร หมู่บ้านปงวัง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง และได้สรุปความต้องการความช่วยเหลือของหัวหน้าครอบครัว ว่าต้องการความช่วยเหลือมากทางด้านการทำสวนผัก และการทำนาซึ่งเป็นงานที่พวกเขาทำอยู่ ส่วนการปลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พืชไร่ซึ่งทำกันมากนอกฤดูเก็บเกี่ยวและบนพื้นที่นอกเขตชลประทานนั้น ต้องการความช่วยเหลือมากทางด้านการปลูกถั่งลิสงและการปลูกอ้อย งานบางอย่างที่จะทำให้การประกอบอาชีเกษตรได้ผลดีนั้น ต้องการให้ความช่วยเหลือทางด้านการบำรุงดิน การใส่ปุ๋ย วัชพืชและการกำจัด ส่วนด้านการเลี้ยงสัตว์ ช่างเกษตร และธุรกิจเกษตรต้องการความช่วยเหลือน้อย

รตยาภรณ์ ชูภู่ (2536) ได้ศึกษาถึงความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรใน อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาคือ ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรเรียงจากมากไปหาน้อยในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านการปลูกพืช ได้แก่เรื่อง การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร
2. ด้านเครื่องมือทางการเกษตร ได้แก่เรื่องวิธีการใช้และการบำรุงรักษา เครื่องมือเครื่องทุนแรงทางการเกษตร
3. ด้านธุรกิจเกษตร ได้แก่เรื่อง ข้อมูลข่าวสารทางด้านการตลาด
4. ด้านอุตสาหกรรมเกษตร ได้แก่เรื่อง การเก็บรักษาผลผลิตก่อนส่งโรงงาน
5. ด้านการปศุสัตว์ ได้แก่เรื่อง การใช้วัคซีนสัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่3
วิธีการศึกษา

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด 1,353 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling โดยการสุ่มเลือกหมู่บ้านตัวอย่างจำนวน 50 % จากจำนวน 16 หมู่บ้าน ได้หมู่บ้านตัวอย่าง 8 หมู่บ้าน ซึ่งครัวเรือนทั้ง 8 หมู่บ้านมีจำนวน 665 ครัวเรือน จากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสุ่ม 20 % จากในแต่ละหมู่บ้าน โดยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 132 ครัวเรือน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Table) เพื่อทำการสุ่มผู้ที่จะให้สัมภาษณ์ต่อไป โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการกระจายของจำนวนประชากรและจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

หมู่บ้านที่ต้องการศึกษา	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ทั้งหมด (N)	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา (n = 20%)
1. หมู่ 3 ทะเม้งตรัย	107	21
2. หมู่ 5 อังกัญ	96	19
3. หมู่ 7 สัมพันธ์	54	11
4. หมู่ 8 โคกมะกะ	105	21
5. หมู่ 9 สีโค	97	19
6. หมู่ 10 ตาเสาะ	87	17
7. หมู่ 12 สวายทอง	65	13
8. หมู่ 13 ห้วยตาลวก	54	11
รวม 8 หมู่บ้าน	**665**	**132**

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเกษตรกร

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับแหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพในด้านของเนื้อหาวิชาการ ด้านดารบริหารจัดการโครงการฝึกอบรม และด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยสองลักษณะคือ แบบปลายเปิดและปลายปิด และได้มีการนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Pre test) กับเกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้คัดเลือกไว้ต่อไป

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

เมื่อรวบรวมแบบสัมภาษณ์กลับคืนมาแล้วได้นำมาคำนวณทางสถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ $= \frac{n \times 100}{N}$

กำหนดให้ n = จำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย $= \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$

กำหนดให้ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

f = ความถี่

x = จุดกึ่งกลางระหว่างชั้น

$\sum$ = ผลรวม

fx = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $= SD = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{k} f_i x_i - \bar{X}}{N}}$

กำหนดให้ x_i = จุดกลางของภาคชั้นที่ i

f_i = ความถี่ของอันตรภาคชั้นที่ i

k = จำนวนของอันตรภาคชั้น

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของเลขคณิตทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ค่าพิสัย (Rang) คือ ค่าที่ได้จากการนำค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยค่าคะแนนต่ำสุดใช้ได้กับข้อมูลที่มีการกระจายตัวน้อย มีสูตรดังนี้

$$\text{ค่าพิสัย} = \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด - ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

5. การประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งมีระดับตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ มาก = 3 น้อย = 2 และไม่ต้องการ = 1 ซึ่งทำให้สามารถกำหนดระดับคะแนนเป็นเครื่องชี้วัดความต้องการของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ว่า มีระดับความต้องการในเรื่อง นั้น ๆ ระดับใด ซึ่งจากวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์และค่าเฉลี่ยความต้องการได้ 3 ระดับ คือ

น้ำหนักของคะแนนค่าเฉลี่ยในระดับ 1.00 - 1.66 หมายความว่า ไม่ต้องการฝึกอบรม (1)

น้ำหนักของคะแนนค่าเฉลี่ยในระดับ 1.67 - 2.23 หมายความว่า มีความต้องการน้อย (2)

น้ำหนักของคะแนนค่าเฉลี่ยในระดับ 2.24 - 3.00 หมายความว่า มีความต้องการมาก (3)

6. การหาค่ามัธยฐาน เป็นค่าที่เมื่อเรียงข้อมูลตามลำดับจากต่ำไปหามากแล้ว ค่านั้นจะตกอยู่ตรงกลางคือ จะมีค่าต่ำกว่า และสูงกว่าอยู่อย่างละครึ่ง จะใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบการกระจายข้อมูล ถ้าข้อมูลที่ได้มีคะแนนหรือ ตัวเลขในแต่ละชุดกระจัดกระจายมากจะเห็นได้ว่าควรต้องนำค่ามัธยฐานมาใช้พิจารณาประกอบค่าอื่น ๆ ด้วย มัธยฐานจะบอกถึงความโน้มเข้าหาศูนย์กลางได้เป็นอย่างดี ก็ต่อเมื่อมีค่าสมดุลทั้งค่าสูงและต่ำ เพื่อไม่ให้เกิดความเอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งของข้อมูล

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ใช้เวลาในการศึกษาเก็บข้อมูลและสรุปผล วิจัย ประมาณ 4 เดือน โดยเริ่มจากวันที่ 1 พ.ย. 2540 ถึง 1 มี.ค. 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัยและวิจารณ์

จากการทำการศึกษาวิจัยความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเกษตรกร

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับแหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

ก. ด้านเนื้อหาวิชาการ

ข. ด้านการจัดการฝึกอบรม

ค. ด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม

<u>ตอนที่ 1เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเกษตรกร</u>(ตารางที่ 2)

ผลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 132 ครัวเรือน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

<u>เพศ</u>

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 53.03 เป็นเพศชาย และร้อยละ 46.97 เป็น เพศหญิง

<u>อายุ</u>

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 35.61 มีอายุระหว่าง 56-67 ปี และรองลงมาร้อยละ 23.48 มีอายุระหว่าง 44-55 ปี, ร้อยละ 21.97 มีอายุ 32-43 ปี และร้อยละ 13.64 มีอายุระหว่าง 20-31 ปี สำหรับเกษตรกรที่มีอายุ 68-80 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 5.30 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 48.40 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.96 ปี โดยอายุของเกษตรกรที่มีมาที่สุดคือ 80 ปี และน้อยที่สุดคือ 20 ปี ซึ่งจะเห็นถึงความแตกต่างระหว่างอายุของเกษตรกรว่า แรงงานเกษตรในท้องถิ่นนี้จะอยู่ในช่วง 56-67 ปี เป็นส่วนใหญ่ เป็นเพราะว่าแรงงานที่มีอายุน้อยได้มีการอพยพ เข้ามาทำงานในเมืองหลวงกันมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานภาพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.61 แต่งงานแล้ว และร้อยละ 14.39 ยังไม่ได้แต่งงาน

ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 62.88 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมา ร้อยละ 15.90 เป็นผู้เรียนจบสูงกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และร้อยละ 13.64 เป็นผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ที่เรียนต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 7.58 ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากในอดีตเกษตรกรมีค่านิยมว่าการประกอบอาชีพเกษตรไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูง

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากร้อยละ 59.09 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 5 - 7 คน รองลงมาคือร้อยละ 29.55 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 2 - 4 คน และมีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 11.36 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 8 - 10 คน มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5.47 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.33 จำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดคือ 10 คน และต่ำสุด คือ 2 คน จะเห็นได้ว่าครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนขนาดกลาง

รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร (บาท/ครัวเรือน/ปี)

เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 68.94 มีรายได้ระหว่าง 18,000-54,399 บาทต่อครัวเรือน ต่อปี รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีรายได้ระหว่าง 54,400-90,799, 127,000-163,599, 90,800-127,199 และ 163,000-200,000 ตามลำดับ มีจำนวนร้อยละ 2.24, 3.03, 2.27 และ 1.52 ตามลำดับ สำหรับรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 47,488.64 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 202.38 สำหรับรายได้สูงสุดของเกษตรกรคือ 200,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี รายได้ต่ำสุด คือ 18,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 31.06 มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรมาแล้ว อยู่ในช่วงระหว่าง 2 - 13 ปี ส่วนเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาแล้ว ในช่วงระหว่าง 26 - 37 ปี, 14 - 25 ปี, 38 - 49 ปี และ 50 - 60 ปี ตามลำดับ ระยะเวลาที่เกษตรกรมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉลี่ย คือ 24.73 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.92 สำหรับระยะเวลานานที่สุด คือ 60 ปี และระยะเวลาที่เกษตรกร มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรน้อยที่สุดคือ 2 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 71.97 ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก ส่วนที่เหลือเกษตรกรร้อยละ 28.03 ไม่ได้ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก

อาชีพรองนอกจากการทำการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 3.88 ไม่มีอาชีพรองจากการทำการเกษตร ส่วนที่เหลือเกษตรกรร้อยละ 62.12 ไม่มีอาชีพรองจากการทำการเกษตร

กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.76 มีพื้นที่เป็นของตนเอง และร้อยละ 24.24 ระบุว่าเช่าพื้นที่ของผู้อื่น

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมาก ร้อยละ 38.64 มีพื้นที่ทำการเกษตร 24-42 ไร่ ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ระหว่าง 5-23 ไร่, 62-80 ไร่, 43-61 ไร่ และ 81-100 ไร่ มีจำนวนร้อยละ 23.48, 19.70, 15.15 และ 3.03 ตามลำดับ โดยขนาดพื้นที่เฉลี่ย 41.14 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.62 พื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด คือ 100 ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุด คือ 5 ไร่

ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 81.82 ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา ส่วนที่เหลือเกษตรกรร้อยละ 18.18 เคยเข้ารับการ ฝึกอบรมแล้ว ซึ่งเคยฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมในเรื่อง เกษตรธรรมชาติ, การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105, การใช้ยาปราบศัตรูพืช, การผลิตไม้ดอกไม้ประดับและเกษตรผสมผสาน

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 7.58 ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 32.58 เป็นสมาชิก ธกส. เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร, กลุ่มเกษตรกรทำนา, กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร มีจำนวนร้อยละ 22.73, 15.90, 15.15 และ 6.06 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 สภาพทั่วไปของเกษตรกร

ข้อมูล	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	70	53.03
หญิง	62	46.97
อายุ		
20-31	18	13.64
32-43	29	21.97
44-55	31	23.48
56-67	47	35.61
68-80	7	5.30
อายุเฉลี่ย 48.40 ปี		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.96		
อายุสูงสุด 80 ปี		
อายุต่ำสุด 20 ปี		
สถานภาพ		
โสด	19	14.39
แต่งงาน	113	85.61
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	18	13.64
จบชั้นต่ำกว่า ป.4	10	7.58
จบ ป.4	83	62.88
จบสูงกว่า ป.4	21	15.90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
2 - 4	39	29.55
5 - 7	78	59.09
8 - 10	15	11.36
จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 5.47 คน		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.33		
จำนวนสมาชิกสูงสุด 10 คน		
จำนวนสมาชิกต่ำสุด 2 คน		
รายได้จากการประกอบอาชีพเกษตร (บาท/ครัวเรือน/ปี)		
163,000-200,000		
127,000-163,599	2	1.52
90,800-127,199	3	3.03
54,400-90,799	4	2.27
18,000-54,399	32	24.24
รายได้เฉลี่ย 47,488.64 บาท	91	68.94
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 202.38		
รายได้สูงสุด 200,000 บาท		
รายได้ต่ำสุด 18,000 บาท		
ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ปี)		
50-60	5	3.79
38-49	26	19.70
26-37	33	25.00
14-25	27	20.45
2-13	41	31.06
ระยะเวลาเฉลี่ย 24.73 ปี		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.92		
ระยะเวลานานที่สุด 60 ปี		
ระยะเวลาน้อยที่สุด 2 ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
ลักษณะการประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก		
ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก	95	71.97
ไม่ได้ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก	37	28.03
อาชีพรองนอกจากการเกษตร		
มี	50	37.88
ไม่มี	82	62.12
กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำการเกษตร		
มีที่ดินเป็นของตนเอง	100	75.76
เช่าผู้อื่น	32	24.24
ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)		
81-100	4	3.03
62-80	26	19.70
43-61	20	15.15
24-42	51	38.64
5-23	31	23.48
ขนาดพื้นที่เฉลี่ย 41.14 ไร่		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.62		
ขนาดพื้นที่มากที่สุด 100 ไร่		
ขนาดพื้นที่น้อยที่สุด 5 ไร่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

96016

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
ประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่เคย	108	81.82
เคย	24	18.18
(เรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรม)		
- เกษตรธรรมชาติ		
- การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105		
- การใช้ยาปราบศัตรูพืช		
- การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ		
- เกษตรผสมผสาน		
การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร		
ไม่เป็นสมาชิก	10	7.58
ธกส.	43	32.58
สหกรณ์การเกษตร	30	22.73
กลุ่มเกษตรกรทำนา	21	15.90
ยุวเกษตรกร	8	6.06
แม่บ้านเกษตรกร	20	15.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2แหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ(ตารางที่ 3)

จากรายบุคคล

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 27.27 ระบุว่าได้รับความรู้ทางการเกษตรด้วยการศึกษาด้วยตนเอง จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ได้รับความรู้ทางการเกษตร โดยศึกษาจากเพื่อนบ้าน, เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร, เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน, เจ้าหน้าที่ ธกส., ผู้นำท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน มีจำนวนร้อยละ 22.73, 14.39, 12.88, 12.88, 8.33 และ 1.52 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรด้วยการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการเรียนรู้มาจากบรรพบุรุษสืบต่อกันมา และทำตามอย่างเดิมของบรรพบุรุษ และน่าจะเป็นที่สังเกตหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาความรู้และวิชาการทางการเกษตรของเกษตรกรพัฒนาไปอย่างล่าช้า ไม่ทันต่อสภาวะปัจจุบันทั้งในด้านข่าวสาร การจัดการ และขบวนการผลิต

จากสื่อต่าง ๆ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.00 ได้ความรู้ทางการเกษตรจากการดูโทรทัศน์ รองลงมาคือ ได้ความรู้ทางการเกษตร จากรายการวิทยุ, จากเอกสารเผยแพร่ และหนังสือพิมพ์ มีจำนวนร้อยละ 26.52, 14.39 และ 9.09 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรโดยได้รับความรู้ทางการเกษตรจากการดูโทรทัศน์มากที่สุด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีโทรทัศน์กันทุกครัวเรือน และโทรทัศน์เป็นสื่อที่เห็นได้ชัดทั้งภาพ และได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถเข้าใจและนำความรู้ที่ได้ มาประยุกต์ใช้ได้ง่าย

เมื่อเกษตรกรมีปัญหา หรือต้องการทราบข้อมูลทางการเกษตร เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.27 ศึกษาพบว่าจะแก้ปัญหาและข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ รองลงมาคือ ปรึกษากับเพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ และปรึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีจำนวนร้อยละ 30.30 และ 17.43 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาโดยหาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะได้รับความรู้ทางการเกษตรจากการดูโทรทัศน์และวิทยุมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ

แหล่งความรู้	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
จากรายบุคคล		
ศึกษาด้วยตนเอง	36	27.27
ผู้นำท้องถิ่น	11	8.33
เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	17	12.88
เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน	2	1.52
ศึกษาจากเพื่อนบ้าน	30	22.73
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	19	14.39
เจ้าหน้าที่ ธกส.	17	12.88
จากสื่อมวลชน		
วิทยุ	35	26.52
โทรทัศน์	66	50.00
หนังสือพิมพ์	12	9.09
เอกสารเผยแพร่	19	14.39
เมื่อเกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการทำการเกษตร หรือ ต้องการทราบข้อมูลทางการเกษตร		
ปรึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล	23	17.43
ปรึกษากับเพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์	40	30.30
แก้ปัญหาและหาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ	69	52.27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15480

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม (ตารางที่ 4)

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความต้องการฝึกอบรมด้านเนื้อหาวิชาการทั้ง 5 ด้าน ดังตารางที่ 4 พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 2.28 หมายความว่ามีความต้องการฝึกอบรมในระดับ "มาก" ในด้านธุรกิจเกษตร มีความต้องการฝึกอบรมมากที่สุด พบว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.59 และในด้านที่มีความต้องการรองลงมาได้แก่ ด้านอุตสาหกรรมการเกษตร, ด้านการปลูกพืช และด้านเครื่องมือทางการเกษตร ซึ่งมีระดับความต้องการเฉลี่ยเท่ากับ 2.32, 2.27 และ 2.13 ตามลำดับ ส่วนในด้านปศุสัตว์ มีความต้องการฝึกอบรมน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.09

ก. ด้านเนื้อหาวิชาการ(ตารางที่ 5)

ด้านการปลูกพืช

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมในด้านการปลูกพืช ดังตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.27 หมายความว่ามีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในระดับ "มาก" เรื่องที่มีระดับความต้องการมากที่สุด คือ การเพิ่มผลผลิตในนาข้าว ($\bar{X}$ = 2.80) และเรื่องที่มีระดับความต้องการรองลงมาได้แก่ การปรับปรุงที่ดินเพื่อการเกษตร, การปลูกพืชแบบผสมผสาน, การปลูกพืชหมุนเวียน, การขยายพันธุ์พืช, การปลูกพืชไร่, การปลูกไม้ผล, การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช, การทำปุ๋ยหมัก, การปลูกผักเพื่อการค้า และการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งมีระดับความต้องการเฉลี่ยเท่ากับ 2.73, 2.62, 2.61, 2.60, 2.48, 2.28, 2.23, 2.08, 1.72 และ 1.68 ตามลำดับ และเรื่องที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุด คือ เทคนิคการเพาะเห็ด มีระดับความต้องการเฉลี่ย เท่ากับ 1.67 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรให้ความสนใจในการทำนามากที่สุด เป็นเพราะว่าเกษตรกร ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ การทำนา และต้องการให้ได้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น

ด้านปศุสัตว์

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรในด้านปศุสัตว์ ดังตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.09 หมายความว่ามีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในระดับ "น้อย" เรื่องที่มีระดับความต้องการมากที่สุด คือ การเลี้ยงเป็ด ($\bar{X}$ = 2.34) และเรื่องที่มีระดับรองลงมาคือ การเลี้ยงไก่, การเลี้ยงปลา, การสุขาภิบาลและป้องกันโรคสัตว์, อาหารสัตว์, การเลี้ยงโคนมและการผสมเทียม มีระดับความต้องการเฉลี่ยเท่ากับ 2.31, 2.20, 2.12, 2.03, 1.99, 1.91 ตามลำดับ และเรื่องที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ การเลี้ยงสุกรพันธุ์ดี มีระดับความต้องการเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 จะเห็นได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ธนบุรี

เกษตรกรมีความต้องการด้านการฝึกอบรมในด้านการเลี้ยงเป็ดมากที่สุด เพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ มีบ้านใกล้แหล่งน้ำ ซึ่งเหมาะในการเลี้ยงเป็ด

ด้านเครื่องมือทางการเกษตร

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรในด้านเครื่องมือทางการเกษตร ดังตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.13 หมายความว่ามีระดับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในระดับ "น้อย" เรื่องที่มีความต้องการมากที่สุด คือ การติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตร ($\bar{X}$ = 2.53) และเรื่องที่มีระดับความต้องการรองลงมาได้แก่ การซ่อมเครื่องมือทางการเกษตร และวิธีการใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือทุ่นแรง มีระดับความต้องการ 2.28 และ 1.86 ตามลำดับ และเรื่องที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุด คือ การก่อสร้างในฟาร์ม มีระดับความต้องการเท่ากับ 1.84 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีความต้องการอบรมในเรื่อง การติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตร เพราะว่าพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ จึงต้องการความรู้ในการติดตั้งระบบให้น้ำเพื่อการเกษตร หรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำต่างๆ

ด้านธุรกิจเกษตร

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรในด้านธุรกิจเกษตร ดังตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.59 หมายความว่ามีความต้องการฝึกอบรมในระดับ "มาก" เรื่องที่มีระดับความต้องการสูงมากที่สุด คือ การซื้อปัจจัยการผลิต ($\bar{X}$ = 2.86) และเรื่องที่มีความต้องการรองลงมาได้แก่ การขายปัจจัยการผลิต, ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและการรวมกลุ่ม มีระดับความต้องการเท่ากับ 2.80, 2.76 และ 2.49 ตามลำดับ และเรื่องที่มีระดับความต้องการอบรมน้อยที่สุด คือ การจัดระบบการผลิตและการตลาด มีระดับความต้องการเท่ากับ 2.02 เกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมในเรื่อง การซื้อปัจจัยการผลิตมากที่สุด เพราะปัจจัยการผลิตเป็นสิ่งสำคัญในการทำการเกษตรในพื้นที่ของเกษตรกร

ด้านอุตสาหกรรมการเกษตร

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรในด้านอุตสาหกรรมเกษตร ดังตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.32 หมายความว่ามีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในระดับ" มาก" เรื่องที่มีระดับความต้องการมากที่สุด คือ การถนอมผลผลิตทางการเกษต($\bar{X}$=2.51) และเรื่องที่มีระดับความต้องการรองลงมาคือ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร มีระดับความต้องการเท่ากับ 2.45 และ 2.39 ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้อยที่สุด คือ การเก็บรักษาผลผลิตเพื่อส่งโรงงาน อาจเป็นเพราะว่าพื้นที่การเกษตรไม่ตั้งอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมเกษตร จึงไม่ได้ให้ความสนใจกับการเก็บรักษาผลผลิตการเกษตรก่อนที่จะส่งโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างใน 5 ด้าน

หัวข้อเรื่องการฝึกอบรม	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ ($\bar{X}$)	ความหมาย	ลำดับ
1. ด้านการปลูกพืช	2.27	มาก	3
2. ด้านปศุสัตว์	2.09	น้อย	5
3.ด้านเครื่องมือทำการเกษตร	2.13	น้อย	4
4. ด้านธุรกิจเกษตร	2.59	มาก	1
5. ด้านอุตสาหกรรมเกษตร	2.32	มาก	2
รวม	2.28	มาก	

หมายเหตุ * ระดับคะแนนความต้องการ
ที่ระดับ 2.24-3.00 แสดงว่า มีความต้องการมาก
ที่ระดับ 1.67-2.23 แสดงว่า มีความต้องการน้อย
ที่ระดับ 1.00-1.66 แสดงว่า ไม่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงระดับความต้องการในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาวิชาการ

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านเนื้อหาวิชาการ	คะแนนความต้องการฝึกอบรม มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการในการฝึกอบรม ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ความหมาย	ลำดับ
1. ด้านการปลูกพืช(N = 132)							
-การขยายพันธุ์พืช	99	13	20	2.60	1.41	มาก	5
-การปลูกพืชหมุนเวียน	100	12	20	2.61	1.41	มาก	4
-การปลูกพืชไร่	78	40	14	2.48	1.41	มาก	6
-การปลูกไม้ผล	50	69	13	2.28	1.41	มาก	7
-การปลูกผักเพื่อการค้า	42	11	79	1.72	1.41	น้อย	10
-เทคนิคการเพาะเห็ด	40	8	84	1.67	1.41	น้อย	12
-การทำปุ๋ยหมัก	50	42	40	2.08	1.41	น้อย	9
-การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	30	30	72	1.68	1.41	ไม่ต้องการ	11
-การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร	110	8	14	2.73	1.41	มาก	2
-การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	71	20	41	2.23	1.41	น้อย	8
-การปลูกพืชแบบผสมผสาน	102	10	20	2.62	1.41	มาก	3
-การเพิ่มผลผลิตในนาข้าว	113	12	7	2.80	1.41	มาก	1
ค่าเฉลี่ย				2.27	1.41	มาก	

หมายเหตุ * ระดับคะแนนความต้องการ

ที่ระดับ 2.24 - 3.00 แสดงว่า มีความต้องการมาก

ที่ระดับ 1.67 - 2.23 แสดงว่า มีความต้องการน้อย

ที่ระดับ 1.00 - 1.66 แสดงว่า ไม่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านเนื้อหาวิชาการ	คะแนนความต้องการฝึกอบรม มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการในการฝึกอบรม ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ความหมาย	ลำดับ
2. ด้านปศุสัตว์ (N=132)							
-การเลี้ยงไก่	78	18	36	2.31	1.41	มาก	2
-การเลี้ยงเป็ด	73	31	28	2.34	1.41	มาก	1
-การเลี้ยงสุกรพันธุ์ดี	12	18	39	1.80	1.41	น้อย	8
-การเลี้ยงโคนม	42	47	43	1.99	1.41	น้อย	6
-การเลี้ยงปลา	50	59	23	2.20	1.41	น้อย	3
-การสุขาภิบาลและ-ป้องกันโรคสัตว์	62	24	46	2.12	1.41	น้อย	4
-อาหารสัตว์	18	100	14	2.03	1.41	น้อย	5
-การผสมเทียม	20	80	32	1.91	1.41	น้อย	7
ค่าเฉลี่ย				2.09	1.41	น้อย	

หมายเหตุ * ระดับคะแนนความต้องการ

ที่ระดับ 2.24 - 3.00 แสดงว่า มีความต้องการมาก

ที่ระดับ 1.67 - 2.23 แสดงว่า มีความต้องการน้อย

ที่ระดับ 1.00 - 1.66 แสดงว่า ไม่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านเนื้อหาวิชาการ	คะแนนความต้องการฝึกอบรม มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการในการฝึกอบรม $(\overline{X})$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ความหมาย	ลำดับ
3. ด้านเครื่องมือทางการเกษตร (N = 132)							
-วิธีการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือทุ่นแรง	21	72	39	1.86	1.41	น้อย	3
-การซ่อมเครื่องมือทางการเกษตร	65	39	28	2.28	1.41	มาก	2
-การติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตร	95	12	25	2.53	1.41	มาก	1
-การก่อสร้างในฟาร์ม	50	11	71	1.84	1.41	น้อย	4
ค่าเฉลี่ย				2.13	1.41	น้อย	

หมายเหตุ * ระดับคะแนนความต้องการ

ที่ระดับ 2.24 - 3.00 แสดงว่า มีความต้องการมาก

ที่ระดับ 1.67 - 2.23 แสดงว่า มีความต้องการน้อย

ที่ระดับ 1.00 - 1.66 แสดงว่า ไม่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านเนื้อหาวิชาการ	คะแนนความต้องการฝึกอบรม มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการในการฝึกอบรม ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ความหมาย	ลำดับ
4. ด้านธุรกิจการเกษตร (N = 132)							
-ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร	104	25	3	2.76	1.41	มาก	3
-การจัดระบบการผลิตและการตลาด	21	92	19	2.02	1.41	น้อย	5
-การรวมกลุ่มการซื้อปัจจัยการผลิต(ปุ๋ย, เครื่องมือ, อุปกรณ์, พันธุ์พืช,พันธุ์สัตว์)	93	11	28	2.49	1.41	มาก	4
-การขายปัจจัยการผลิต	115	16	1	2.86	1.41	มาก	1
ค่าเฉลี่ย	110	18	4	2.80	1.41	มาก	2
				2.59	1.41	มาก	

หมายเหตุ * ระดับคะแนนความต้องการ

ที่ระดับ 2.24 - 3.00 แสดงว่า มีความต้องการมาก

ที่ระดับ 1.67 - 2.23 แสดงว่า มีความต้องการน้อย

ที่ระดับ 1.00 - 1.66 แสดงว่า ไม่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านเนื้อหาวิชาการ	คะแนนความต้องการฝึกอบรม มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการในการฝึกอบรม ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ความหมาย	ลำดับ
5.ด้านอุตสาหกรรมเกษตร (N = 132)							
-การเก็บรักษาผลผลิตเพื่อส่งโรงงาน	51	21	60	1.93	1.41	น้อย	4
-การถนอมผลผลิตทางการเกษตร	67	65	-	2.51	1.41	มาก	1
-การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	68	55	9	2.45	1.41	มาก	2
-การเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร	79	26	27	2.39	1.41	มาก	3
ค่าเฉลี่ย				2.32	1.41	มาก	

หมายเหตุ * ระดับคะแนนความต้องการ

ที่ระดับ 2.24 - 3.00 แสดงว่า มีความต้องการมาก

ที่ระดับ 1.67 - 2.23 แสดงว่า มีความต้องการน้อย

ที่ระดับ 1.00 - 1.66 แสดงว่า ไม่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ด้านการบริหารจัดการโครงการฝึกอบรม (ตารางที่ 6)

ความต้องการในการฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.97 มีความสนใจและต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้เพราะว่า เกษตรกรต้องการที่จะได้รับความรู้เพิ่มเติมทาง การเกษตร และเป็นการใช้เวลาว่างจากการทำไร่นาให้เป็นประโยชน์ ส่วนที่เหลือ เกษตรกรร้อยละ 28.03 ไม่เข้าร่วมฝึกอบรม ทั้งนี้เกษตรกรบางคนระบุว่าไม่มีเวลา เพราะต้องค้าขายทุกวัน โดยเฉพาะเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ใกล้ ๆ ตลาดในเขตสุขาภิบาล จะไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วม

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรม

ระยะเวลาที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ 3 วัน มีจำนวนร้อยละ 56.82 และรองลงมาคือ 2 วัน, 1 วัน และ 4 วัน มีจำนวนร้อยละ 21.21, 15.91 และ 4.55 ตามลำดับ ส่วนจำนวนวันที่เหมาะสมน้อยที่สุดคือ 5 วัน คือร้อยละ 1.51 อาจเนื่องมาจากเกษตรกรสามารถสละเวลาไม่มากนัก เพราะภาระการปฏิบัติงาน

เดือนที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรม

เดือนที่เกษตรกรเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ เมษายน มีจำนวนร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ธันวาคม, มกราคม, มีนาคม และกุมภาพันธ์ มีจำนวนร้อยละ 28.79, 13.64, 11.36 และ 5.30 ตามลำดับ ส่วนเดือนที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุดที่เกษตรกรเลือกไว้คือ เดือนตุลาคม มีจำนวนร้อยละ 4.55 จะเห็นว่าเกษตรกรจะมีเวลาว่างสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ในช่วงก่อนและหลังฤดูทำการเกษตร นั่นคือ ช่วงเดือนเมษายน

สถานที่ที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 36.36 ระบุว่า ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมที่วัด และ รองลงมาคือ ภายในบริเวณหมู่บ้าน และสำนักงานเกษตรอำเภอปราสาท มีจำนวนร้อยละ 34.85 และ 21.21 ตามลำดับ ส่วนสถานที่ที่ไม่สะดวกเข้ารับการฝึกอบรม คือ โรงเรียน มีจำนวนร้อยละ 7.58 จะเห็นได้ว่าเหตุการเกษตรกรสะดวกและต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมที่จัดเป็นส่วนใหญ่อันเนื่องมาจากวัดเป็นแหล่งรวมและนัดประชุมเรื่องต่าง ๆ ของเกษตรกร และมีความสะดวกมากที่สุดในการเดินทางมาฝึกอบรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนที่เหมาะสมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่า จำนวน 40 - 60 คน มีความเหมาะสมมากที่สุด คือร้อยละ 37.12 และรองลงมาคือ จำนวน 80 - 100 คน, 21 - 31 คน และจำนวน 16 - 20 คน มีจำนวนร้อยละ 25.76, 23.48, และ 7.58 ตามลำดับ ส่วนจำนวนที่เกษตรเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ จำนวน 10 - 15 คน มีจำนวนร้อยละ 6.06

วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม

วันที่เกษตรกรสะดวกเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ สะดวกทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์) คือจะมีจำนวนร้อยละ 53.03 และรองลงมาคือ วันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์) คือ มีจำนวนร้อยละ 30.30 และวันที่เกษตรกรสะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมน้อยที่สุด คือ วันราชการ (จันทร์-ศุกร์) คือ มีจำนวนร้อยละ 16.67 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะสะดวกทุกวันในการเข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากภายหลังที่เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว โดยเฉพาะต้นปีเกษตรกรก็ไม่ได้ทำการเกษตรต่อไปอีก เพราะเนื่องมาจากต้องรออาศัยน้ำฝนในการทำการเพาะปลูกเป็นหลัก จึงมีเวลาว่างที่จะเข้าร่วมอบรมได้

การศึกษาดูงานในระหว่างการฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.42 ระบุว่าควรมีการศึกษาดูงานในระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรม เพราะจะได้เห็นสถานที่จริงเพื่อจะนำไปมาปรับใช้กับพื้นที่ของเกษตรกรเอง ส่วนที่เหลือร้อยละ 7.58 ไม่ควรมีเพราะว่าสถานที่ศึกษาดูงานไกลจากสถานที่ฝึกอบรม

ภาษาที่วิทยากรใช้ในการถ่ายทอด

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 81.06 ระบุว่าควรใช้ภาษากลางในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 16.67 เห็นว่าควรใช้ทั้งภาษากลางและภาษาถิ่นในการถ่ายทอด และเกษตรกร ร้อยละ 2.27 เห็นว่าควรใช้ภาษาท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรถึงแม้ส่วนใหญ่จะมีภาษาท้องถิ่นมากมายหลายภาษา เช่น ลาว เขมร ส่วย แต่ก็ต้องการใช้ภาษากลางเพราะคนส่วนใหญ่สามารถรับฟังและพูดภาษากลางได้กันเป็นส่วนใหญ่ เพราะจะทำให้สามารถเข้าใจได้ร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การมอบประกาศนียบัตรหลังการฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 87.88 ไม่ต้องการรับประกาศนียบัตรหลังการฝึกอบรม เป็นเพราะว่าเห็นตนเองไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์อะไรจากประกาศนียบัตรนี้ และต้องการให้มอบประกาศนียบัตรหลังการฝึกอบรม ร้อยละ 12.12

การให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนหลังการฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 มีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ เข้าช่วยเหลือเพิ่มเติมหลังจากการฝึกอบรม และไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนหลังจากฝึกอบรม คือ ร้อยละ 25.00 เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนและให้ความรู้เพิ่มเติม เพราะว่าเกษตรกรเกรงว่าถ้าได้ลงมือปฏิบัติงานจริงในท้องที่ไร่ท้องนา อาจเกิดปัญหาตนเองยังไม่เคยเจอก็จะสามารถที่จะสอบถามและขอความช่วยเหลือได้จากเจ้าหน้าที่เอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมในด้านการบริหารจัดการโครงการฝึกอบรม

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านการบริหารจัดการโครงการฝึกอบรม	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
ความต้องการในการฝึกอบรม ถ้ามีการจัดฝึกอบรมในหมู่บ้าน		
เข้าร่วม	95	71.97
ไม่เข้าร่วม	37	28.03
ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรม		
1 วัน	21	15.91
2 วัน	28	21.21
3 วัน	75	56.82
4 วัน	6	4.55
5 วัน	2	1.51
เดือนที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรม		
มกราคม	18	13.64
กุมภาพันธ์	7	5.30
มีนาคม	15	11.36
เมษายน	48	36.36
ตุลาคม	6	4.55
ธันวาคม	38	28.79
สถานที่ที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม		
วัด	48	36.36
สำนักงานเกษตรอำเภอปราสาท	28	21.21
ภายในบริเวณหมู่บ้าน	46	34.85
โรงเรียน	10	7.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านการบริหารจัดการโครงการฝึกอบรม	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
จำนวนที่เหมาะสมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม		
10 - 15 คน	8	6.06
16 - 20 คน	10	7.58
21 - 31 คน	31	23.48
อื่น ๆ		
40 - 60 คน	49	37.12
80 - 100 คน	34	25.76
วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม		
วันราชการ (จันทร์-ศุกร์)	22	16.67
วันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์)	40	30.30
สะดวกทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์)	70	53.03
การศึกษาดูงานในระหว่างการฝึกอบรม		
ควรมี	122	92.42
ไม่ควรมี	10	7.58
ภาษาที่วิทยากรใช้ในการถ่ายทอด		
ภาษาท้องถิ่น	3	2.27
ภาษากลาง	107	81.06
ได้ทั้งภาษาและภาษาท้องถิ่น	22	16.67
การมอบประกาศนียบัตรหลังการฝึกอบรม		
ต้องการ	16	12.12
ไม่ต้องการ	116	87.88
ความต้องการให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนหลังการฝึกอบรม		
ต้องการ	99	75.00
ไม่ต้องการ	33	25.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค. <u>ด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม</u> (ตารางที่ 7)

<u>ประเภทสื่อส่งเสริมฝึกอบรม</u>

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความต้องการฝึกอบรมในด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม ดังตารางที่ 7 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.55 หมายความว่า มีความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม ในระดับ "มาก" สื่อที่มีความต้องการมากที่สุด คือ วีดีโอเทป ($\bar{X}$ = 2.87) และสื่อที่มีความต้องการรองลงมาคือ สไลด์ประกอบเสียง, โปสเตอร์แผ่นภาพ, แผ่นใส, เทปเสียง และแผ่นพับมีระดับความต้องการเฉลี่ยเท่ากับ 2.76, 2.54, 2.53, 2.46 และ 2.41 ตามลำดับ ส่วนสื่อที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ เอกสารเย็บเล่ม คือ เฉลี่ยเท่ากับ 2.27 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีความต้องการสื่อวีดีโอเทปมากที่สุด เพราะเป็นสื่อที่เห็นได้ทั้งภาพ และได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน

<u>ตารางที่ 7</u> ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตร

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม	คะแนนความต้องการฝึกอบรม มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการในการฝึกอบรม ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ความหมาย	ลำดับ
<u>ประเภทสื่อส่งเสริมการฝึกอบรม</u> (N = 132)							
-เอกสารเย็บเล่ม	41	86	5	2.27	1.41	มาก	7
-แผ่นพับ	58	70	4	2.41	1.41	มาก	6
-โปสเตอร์แผ่นภาพ	77	49	10	2.54	1.41	มาก	3
-แผ่นใส	80	42	10	2.53	1.41	มาก	4
-สไลด์ประกอบเสียง	102	29	1	2.76	1.41	มาก	2
-วีดีโอเทป	115	17	-	2.87	1.41	มาก	1
-เทปเสียง	61	71	-	2.46	1.41	มาก	5
ค่าเฉลี่ย				2.55	1.41	มาก	

หมายเหตุ * ระดับคะแนนความต้องการ

ที่ระดับ 2.24 - 3.00 แสดงว่า มีความต้องการมาก

ที่ระดับ 1.67 - 2.23 แสดงว่า มีความต้องการน้อย

ที่ระดับ 1.00 - 1.66 แสดงว่า ไม่มีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาษาที่ใช้ในการบรรยายประกอบสื่อ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 78.79 เห็นว่าควรใช้ภาษากลางในการบรรยายประกอบสื่อ รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 15.15 เห็นว่าควรใช้ภาษากลางและภาษาถิ่นในการบรรยายประกอบสื่อ และเกษตรกรร้อยละ 6.06 เห็นว่าควรใช้ภาษาถิ่น

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ (%)
ภาษาท้องถิ่น	8	6.06
ภาษากลาง	104	78.79
ได้ทั้งภาษากลางและภาษาท้องถิ่น	20	15.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและเปรียบเทียบผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา ความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องในตรวจเอกสาร บทที่ 2 ซึ่งได้ผลที่มีความสอดคล้องและขัดแย้ง และแตกต่างไปจากผลการศึกษาของผู้วิจัยดังนี้

1. ด้านการปลูกพืช เกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการฝึกอบรมในเรื่อง การเพิ่มผลผลิตในนาข้าวมากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล ปรัชญกุล และ เสนอ สิงคมาศ (บทที่ 2: หน้า 7) คือ เรื่องการทำนาแผนใหม่ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรใน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และ ตำบลกังแอนอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ทำการเกษตรคือ การทำนาเหมือนกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ รติยาภร ชูภู่ (บทที่ 2 : หน้า8) ซึ่งเกษตรกรในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีความต้องการฝึกอบรมในเรื่อง การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตรมากที่สุด เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ ปลูกพืชไร่ ยางพารา และประมง เป็นส่วนใหญ่

2. ด้านปศุสัตว์ เกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการฝึกอบรมในเรื่อง การเลี้ยงเป็ดมากที่สุดเพราะสภาพพื้นที่เหมาะสม ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุรพล ปรัชกุล(บทที่ 2: หน้า 7) คือเรื่องการเลี้ยงสุกร และขัดแย้งกับงานวิจัยของ รติยาภร ชูภู่ (บทที่ 2 : หน้า 8) คือ เรื่องการให้วัคซีนสัตว์

3. ด้านเครื่องมือทางการเกษตร เกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการฝึกอบรมเรื่อง การติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด เนื่องมีพื้นที่ทำการเกษตรใกล้แหล่งน้ำ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เข็มทอง ทักษิณารัศมี(บทที่2 :หน้า 7) คือเรื่องระบบชลประทาน และขัดแย้งกับงานวิจัยของ รตยาภร ชูภู่(บทที่2 :หน้า8) คือเรื่อง วิธีการใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือทุ่นแรงทางการเกษตร

4. ด้านธุรกิจเกษตร เกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการฝึกอบรมในเรื่อง การซื้อปัจจัยการผลิตมากที่สุด ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ รตยาภร ชูภู่ (บทที่ 2 : หน้า 8) คือ เรื่องข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด

5. ด้านอุตสาหกรรมเกษตร เกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการฝึกอบรมเรื่อง การถนอมผลผลิตทางการเกษตรมากที่สุด ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ รตยาภร ชูภู่ (บทที่ 2 : หน้า 8) คือเรื่อง การเก็บรักษาผลผลิตก่อนส่งโรงงาน เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตร ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ปลูก สับปะรด กาแฟ ยางพารา เลี้ยงโคนม และประมง ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่จะต้องส่งโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อแปรรูปต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปและข้อเสนอแนะ
สรุป

จากการศึกษาความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 132 ครัวเรือน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 20 เปอร์เซ็นต์ จากในแต่ละหมู่บ้าน และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่ามัธยฐาน และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

<u>สภาพทั่วไปของเกษตรกร</u>

เกษตรกรส่วนมาก ร้อยละ 53.03 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 48 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.96 มีอายุสูงสุด 80 ปี มีอายุต่ำสุด 20 ปี ร้อยละ 85.61 แต่งงานแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 62.88 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยที่สุด 2 คน และมากที่สุด 10 คน โดยมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 6 คน รายได้ต่ำสุดของเกษตรกร คือปีละ 18,000 บาท และสูงสุดคือ 200,000 บาท ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยปีละ 47,488 บาท เกษตรกรมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรต่ำสุด 2 ปี และสูงสุด 60 ปี โดยมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเฉลี่ย 25 ปี เกษตรกรร้อยละ 71.97 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักร้อยละ 62.12 ไม่มีอาชีพรองจากการทำการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.76 มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตร น้อยที่สุด 5 ไร่ และมากที่สุด 100 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 41 ไร่ และเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 81.82 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมมาก่อน ร้อยละ 32.58 ของเกษตรเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร คือ ธกส. มากที่สุด

<u>แหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ</u>

เกษตรกรร้อยละ 27.27 ได้รับความรู้ทางการเกษตรทางรายบุคคลโดยมีการศึกษาด้วยตนเองมากที่สุด และได้รับความรู้ทางการเกษตรจากเจ้าหน้าที่บริษัทเอกชนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.52 เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50.00 ได้รับความรู้ทางการเกษตรจากการดูโทรทัศน์มากที่สุด และได้ความรู้ทางการเกษตรจากการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 9.09 เมื่อเกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการทำการเกษตรหรือต้องการทราบข้อมูลทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 52.27 จะแก้ปัญหาและหาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ และปรึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลน้อยที่สุด คือร้อยละ 17.43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม

ก. ด้านเนื้อหาวิชาการ

1. ด้านธุรกิจเกษตร

เกษตรมีความต้องการเข้ารับฝึกอบรมในเรื่อง การซื้อปัจจัยการผลิต($\overline{X}$ = 2.86) มากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่องการขายปัจจัยการผลิต ($\overline{X}$ = 2.80), ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ($\overline{X}$ = 2.76), การรวมกลุ่ม ($\overline{X}$ = 2.49) และเรื่องการจัดระบบการผลิตและการตลาด ($\overline{X}$ = 2.02) ตามลำดับ

2. ด้านอุตสาหกรรมเกษตร

เกษตรกรมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการถนอมผลผลิตทางการเกษตร ($\overline{X}$ = 2.51) มากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่องการแปรรูผลผลิตทางการเกษตร ($\overline{X}$ = 2.45), การเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร ($\overline{X}$ = 2.39) และเรื่องการเก็บรักษาผลผลิตเพื่อส่งโรงงาน ($\overline{X}$ = 1.93) ตามลำดับ

3. ด้านการปลูกพืช

เกษตรกรมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการเพิ่มผลผลิตในนาข้าว ($\overline{X}$ = 2.80) มากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่อง การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร ($\overline{X}$ = 2.73), การปลูกพืชแบบผสมผสาน ($\overline{X}$ = 2.62) การปลูกพืชหมุนเวียน ($\overline{X}$ = 2.61), การขยายพันธุ์พืช ($\overline{X}$ = 2.60), การปลูกพืชไร่ ($\overline{X}$ = 2.48), การปลูกไม้ผล ($\overline{X}$ = 2.28), การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ($\overline{X}$ = 2.23), การทำปุ๋ยหมัก ($\overline{X}$ = 2.08), การปลูกผักเพื่อการค้า ($\overline{X}$ = 1.72), การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ($\overline{X}$ = 1.68) และเรื่องเทคนิคการเพาะเห็ด ($\overline{X}$ = 1.67) ตามลำดับ

4. ด้านเครื่องมือทางการเกษตร

เกษตรมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตร ($\overline{X}$ = 2.53) มากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่อง การซ่อมเครื่องมือทางการเกษตร ($\overline{X}$ = 2.28), วิธีใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือทุ่นแรง ($\overline{X}$ = 1.86) และเรื่องการก่อสร้างในฟาร์ม ($\overline{X}$ = 1.84) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ด้านปศุสัตว์

เกษตรมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการเลี้ยงเป็ดมากที่สุด ($\overline{X}$ = 2.34) มากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่อง การเลี้ยงไก่ ($\overline{X}$ = 2.31), การเลี้ยงปลา ($\overline{X}$ = 2.20), การสุขาภิบาลและป้องกันโรคสัตว์ ($\overline{X}$ = 2.12), อาหารสัตว์ ($\overline{X}$ = 2.03), การเลี้ยงโคนม ($\overline{X}$ = 1.99), การผสมเทียม ($\overline{X}$ = 1.91) และเรื่องการเลี้ยงสุกรพันธุ์ดี ($\overline{X}$ = 1.80) ตามลำดับ

ข. ด้านการบริหารจัดโครงการฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนมาก ร้อยละ 71.97 ยินดีที่จะเข้าร่วมการฝึกอบรม ถ้ามีการจัดฝึกอบรมในหมู่บ้าน ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรม ควรเป็น 3 วัน มีจำนวนร้อยละ 56.82 ช่วงเดือนที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรม คือ เดือนเมษายน มีจำนวนร้อยละ 36.36 ส่วนสถานที่ที่เกษตรกรสะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ วัด มีจำนวนร้อยละ 36.36 จำนวนคนที่เหมาะสมในการเข้าร่วมฝึกอบรมมากที่สุดคือ 40-60 คน มีจำนวนร้อยละ 37.12 เกษตรกรจะสะดวกทุกวันในการเข้ารับการฝึกอบรมคือร้อยละ 53.03 เกษตรส่วนใหญ่อยากให้มีการศึกษาดูงานในระหว่างการฝึกอบรมคือร้อยละ 92.42 ภาษาที่วิทยากรใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร เกษตรกรเห็นว่าควรเป็นภาษากลาง คือมีจำนวนร้อยละ 81.06 หลังจากการฝึกอบรมแล้วเกษตรกรไม่มีความต้องการที่จะให้มีการมอบประกาศนียบัตรหลังการฝึกอบรมคือร้อยละ 87.88 และภายหลังจากการฝึกอบรมแล้ว เกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนให้ความรู้เพิ่มเติม ภายหลังจากการฝึกอบรมแล้ว คือร้อยละ 75.00

ค. ด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม

1. สื่อประกอบการฝึกอบรม

เกษตรกรมีความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมประเภท วีดีโอเทปมากที่สุดที่ระดับความต้องการ 2.87 หมายความว่า เกษตรกรมีความต้องการสื่อประเภทนี้มาก และมีความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมประเภท เอกสารเย็บเล่ม น้อยที่สุด คือที่ระดับความต้องการ 2.27 หมายความว่า เกษตรกรมีความต้องการสื่อประเภทนี้มาก ส่วนความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมโดยเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.55 หมายถึง มีความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ภาษาที่ใช้บรรยายประกอบสื่อ

เกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ 78.79 เห็นว่าควรใช้ภาษากลางในการบรรยายประกอบสื่อส่งเสริมการฝึกอบรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกรในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการจัดการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้ที่รับผิดชอบในงานส่งเสริมอาชีพเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอปราสาท ในท้องที่ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

<u>การบริหารจัดโครงการฝึกอบรม</u>

- ควรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีช่วงระยะเวลาฝึกอบรม 1-3 วัน
- ควรจัดฝึกอบรมในเดือนเมษายน
- ใช้สถานที่ฝึกอบรมในบริเวณวัด หรือบริเวณภายในหมู่บ้านก็ได้
- การฝึกอบรมแต่ละหลักสูตร/หัวข้อไม่ควรมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกินกว่า 60 คน
- ควรมีการนำชม หรือทัศนศึกษาดูงานประกอบการฝึกอบรม
- วิทยากรควรใช้ภาษากลางในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- ภายหลังเสร็จสิ้นหลักสูตรการฝึกอบรมแล้ว ฝ่ายส่งเสริมและฝึกอบรมควรมีการติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

<u>ด้านหัวข้อเรื่องการฝึกอบรม</u>

ควรจัดหัวข้อเรื่องหารของการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในตำบลกังแอน ตามลำดับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมต่อไปนี้

1. <u>ด้านธุรกิจเกษตร</u>
   1) การซื้อปัจจัยการผลิต
   2) การขายปัจจัยการผลิต
   3) ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร
   4) การรวมกลุ่ม
   5) การจัดระบบการผลิตและการตลาด

2. <u>ด้านอุตสาหกรรมเกษตร</u>
   1) การถนอมผลผลิตทางการเกษตร
   2) การเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร
   3) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) การเก็บรักษาผลผลิตเพื่อส่งโรงงาน

3. ด้านการปลูกพืช

1) การเพิ่มผลผลิตในนาข้าว

2) การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร

3) การปลูกพืชแบบผสมผสาน

4) การปลูกพืชหมุนเวียน

5) การขยายพันธุ์พืช

4. ด้านเครื่องจักรกลทางการเกษตร

1) การติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตร

2) การซ่อมเครื่องมือทางการเกษตร

3) วิธีการใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือทุ่นแรง

4) การก่อสร้างในฟาร์ม

5. ด้านปศุสัตว์

1) การเลี้ยงเป็ด

2) การเลี้ยงไก่

3) การเลี้ยงปลา

4) การสุขาภิบาลและป้องกันโรคสัตว์

5) อาหารสัตว์

ข้อเสนอแนะของผู้ดำเนินการวิจัย

1. สื่อมวลชนควรจะพิจารณาในการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรนั้นควรจะมีการใช้สื่อทางวิทยุโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมความรู้ของตัวเองตลอดจนเปิดโอกาสให้ เกษตรกรมีการปฏิบัติด้วยตนเองเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติให้แก่เกษตรกรเพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เจ้าหน้าที่ควรจัดการฝึกอบรมเป็นแบบการจัดการหน่วยฝึกอบรมในหมู่บ้านตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเกษตรกรสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้อย่างสะดวก เช่น วัด โรงเรียน หรือในหมู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้าน และมีเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมควร และควรจัดในระหว่างช่วงต้นปี (เมษายน) ระยะเวลาไม่เกิน 3 วัน ตั้งแต่วัน จันทร์ - อาทิตย์ ควรมีเอกสารประกอบการฝึกอบรม และมีวัสดุอุปกรณ์ได้ฝึกปฏิบัติด้วยและควรมีการทดสอบโดยการออกแบบประเมินผลการเรียนรู้ที่เกษตรกรได้รับจากการฝึกอบรม เพื่อเป็นเกณฑ์แนวทางเปรียบเทียบและประเมินผลการฝึกอบรมต่อไป

3. หลังการฝึกอบรมสิ้นสุดแล้วควรมีการติดตามและประเมินผลการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

4. ควรจัดหาวิทยากรที่ประสบความสำเร็จทางด้านเกษตรโดยตรงหรือเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อมาบรรยายให้ความรู้ เพราะสามารถทำให้เกษตรกรได้มองเห็นถึงความเป็นไปได้ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการฝึกอบรม หากได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

5. ปัญหาการเก็บข้อมูล เช่น ภาษา ควรเสนอแนะผู้วิจัยจะต้องมีความรู้และความสามารถ ในการสื่อภาษาถิ่นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2520. คู่มือภาควิชากรมส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ โครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : งานเอกสารคำแนะนำ, กองเกษตรสัมพันธ์.

กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา. 2520. การศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

เกริกชัย คันธรักษ์. 2525. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรในหมู่บ้านปงวัง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เพื่อพัฒนาอาชีพเกษตร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เข็มทอง ทักขิณารัศมี. 2521. การสำรวจความต้องการความรู้พื้นฐานทางการเกษตรของเกษตรกรในตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชีวัน ศิริรัตน์. 2534. รายงานโครงการปรับปรุงระบบแผนและพัฒนาเกษตรกร ตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์. สำนักงานเกษตรตำบล. เพชรบูรณ์. (โรเนียว)

จรินทร์ เทศวณิช. 2521. การวิเคราะห์การขยายตัวของรายได้ทางสาขาเกษตรที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิชาการ. รายงานวิจัย, ภาควิชาเกษตรศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน. (อัดสำเนา)

น้อย ศิริโชติ. 2523. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสาส์น.

ประคอง กรรณสูต. 2525. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาลัย หุวะนันท์. 2527. "ข้อคิดในการพัฒนาข้าราชการ" วารสารรัฐประศาสนศาสตร์. (ฉบับพิเศษ. 2527) : 425.

รตยาภรณ์ ชูภู่. 2536. ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษ. ภาควิชาเทคนิคการเกษตร, คณะเทคโนโลยีการเกษตร. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศิรินันท์ ดำรงผล. 2524. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมาน แสงมะลิ. 2518. นโยบายการศึกษาผู้ใหญ่. คู่มืออบรมผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา. (ไม่ระบุโรงพิมพ์)

สมเดช กันธายอด. 2538. ความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษ. ภาควิชาเทคนิคเกษตร, คณะเทคโนโลยีการเกษตร. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สภาสตรีแห่งชาติ. 2519. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

สุมาลี หอมไลย์. 2538. แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลปี 2538 ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. (โรเนียว)

สุรพล จันทราปัตย์. 2521. หลักและวิธีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ. เอกสารประกอบการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุรพล ปรัชญกุล. 2521. โครงการอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี ตามความต้องการของเกษตรกรในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ส่วนการศึกษาเกษตร กรมอาชีวศึกษา. 2522. การปฏิบัติงานโครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นและเคลื่อนที่และโครงการกิจกรรมเกษตร โรงเรียนเกษตรกรรมและวิทยาลัยเกษตรกรรม สนับสนุนนโยบายปีเกษตรกร 2522. เอกสารเผยแพร่ส่วนการศึกษาเกษตร.

เสนาะ ติเยาว์. 2514. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสนอ สิงคมาศ. 2521. เสนอหลักสูตรอบรมวิชาวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นตามความต้องการของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ในอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2518. รายงานการประเมินผลการฝึกอบรมภาคฤดูร้อน ประจำปี 2514-2518. (อัดสำเนา)

อำนาจ ศิลวัตร. 2522. ความสนใจและความต้องการของประชาชนต่อการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น เพื่อใช้ในพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตของหมู่บ้าน ต.กังแอน อ.ปราสาท จ.สุรินทร์

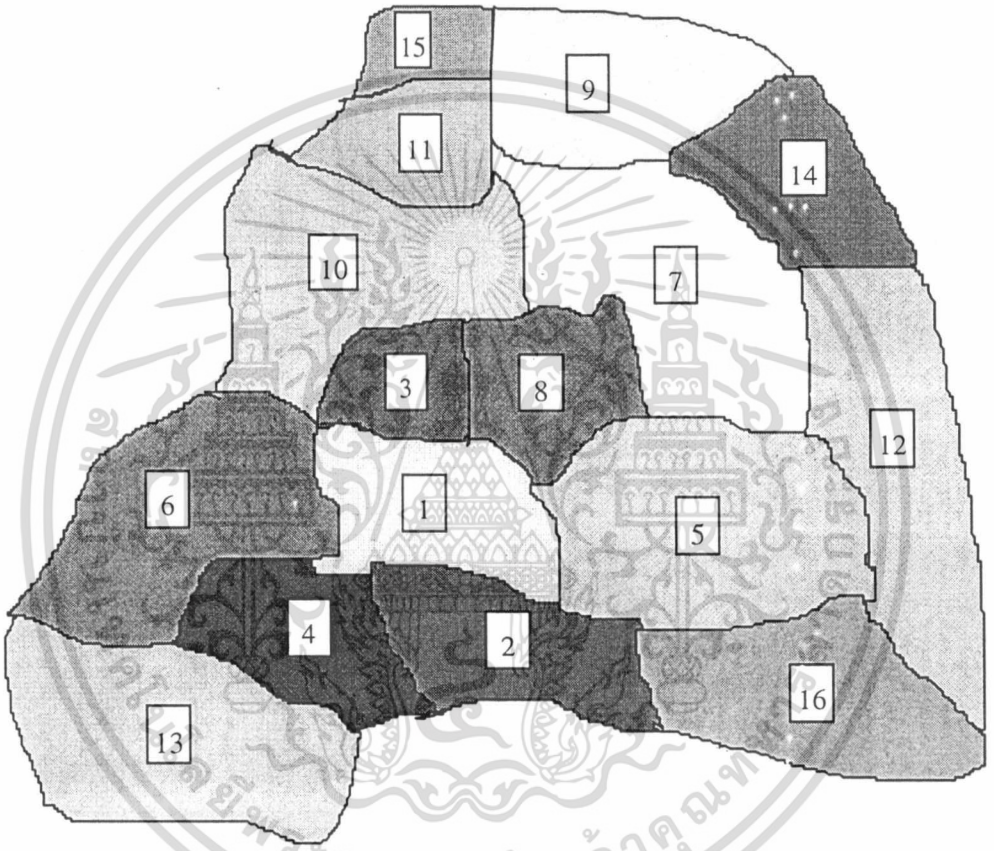

สัญลักษณ์

1. บ้านปะอาว 2. บ้านบุเจก 3. บ้านทะเม้งตรัย 4. บ้านยาง 5. บ้านอังกัญ 6. บ้านปลุง
7. บ้านสัมพันธ์ 8. บ้านโคกมะกะ 9. บ้านสีโค 10. บ้านตาเสาะ 11. บ้านตาลวก 12. บ้านสวายทอง
13. บ้านห้วยตาลวก 14. บ้านอัดแดก 15. บ้านโซงซาง 16. บ้านหนองก็วล

ข้อมูลทั่วไปของตำบลกังแอน

ประวัติความเป็นมา

ตำบลกังแอน เป็นตำบลหนึ่งที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของอำเภอปราสาท โดยตำบลมีชื่อเดิมว่า หมู่บ้านปะอาว เป็นชุมชนดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ และอพยพมาจากแหล่งอื่น ตำบลนี้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2453 โดยขุนสมนิยามรัฐ ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาถิ่น (เขมร) เหตุที่ได้ชื่อว่าตำบลกังแอน เพราะมีถนนสาย สุรินทร์-ช่องจอม ตัดผ่านหนองน้ำและมีเต่าหลังแอ่นเดินผ่านบ่อย ๆ จึงตั้งชื่อว่าตำบลกังแอน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลกังแอน ตั้งอยู่ระหว่างกลางของอำเภอปราสาท เป็นตำบลที่อยู่ในเขตสุขาภิบาล ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเขตตำบลเชื้อเพลิง
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตตำบลพลวง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตตำบลตาเบา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเขตตำบลปราสาททนง

การคมนาคม

เส้นทางคมนาคม เนื่องจากตำบลกังแอนเป็นตำบลที่อยู่เขตสุขาภิบาล เส้นทางคมนาคมจึงสะดวก มีทางหลวงแผ่นดินสายโชคชัย-เดชอุดม ผ่านยาวประมาณ 6 กิโลเมตร และมีทางหลวงแผ่นดินสายสุรินทร์-ช่องจอม ผ่านยาวประมาณ 8 กิโลเมตร

การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลกังแอนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1	ชื่อหมู่บ้าน	ปะอาว
หมู่ที่ 2	ชื่อหมู่บ้าน	บุเจก
หมู่ที่ 3	ชื่อหมู่บ้าน	ทะเม้งตรัย
หมู่ที่ 4	ชื่อหมู่บ้าน	ยาง
หมู่ที่ 5	ชื่อหมู่บ้าน	อังกัญ
หมู่ที่ 6	ชื่อหมู่บ้าน	ปลุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมู่ที่ 7	ชื่อหมู่บ้าน	สัมพันธ์
หมู่ที่ 8	ชื่อหมู่บ้าน	โคกมะกะ
หมู่ที่ 9	ชื่อหมู่บ้าน	สีโค
หมู่ที่ 10	ชื่อหมู่บ้าน	ตาเสาะ
หมู่ที่ 11	ชื่อหมู่บ้าน	ตาลวก
หมู่ที่ 12	ชื่อหมู่บ้าน	สวายทอง
หมู่ที่ 13	ชื่อหมู่บ้าน	ห้วยตาลวก
หมู่ที่ 14	ชื่อหมู่บ้าน	อัดแดก
หมู่ที่ 15	ชื่อหมู่บ้าน	โซงซาง
หมู่ที่ 16	ชื่อหมู่บ้าน	หนองก็วล

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของตำบลกังแอน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. พื้นที่ราบลุ่ม อยู่ในหมู่ที่ 4, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15 และ 16 ซึ่งหมู่บ้านต่าง ๆ เหล่านี้เหมาะสมแก่การทำนาปลูกพืชต่าง ๆ และเลี้ยงสัตว์

2. พื้นที่ดอน ที่อยู่ในหมู่ที่ 12 และ 14 เป็นพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวแต่ไม่ค่อยได้ผล เพราะเป็นที่ดอน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ มีพื้นที่บางส่วนปลูกพืชไร่ เช่น ปอแก้ว สำหรับหมู่ 1, 2, 3, 5 และ 8 นั้นเป็นหมู่บ้านพื้นที่ที่อยู่ในเขตสุขาภิบาล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อยู่อาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

ความต้องการการเข้ารับการอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกร ในตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของเกษตรกร

1. เพศ

( )1.1 ชาย ( )1.2 หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพ

( )3.1 โสด ( )3.2 แต่งงาน ( )3.3 อื่น(ระบุ).....

4. ระดับการศึกษา

( )4.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ ( )4.2 เรียนหนังสือจบชั้น .....

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน(รวมผู้ตอบด้วย).....คน

6. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....บาท/เดือน

7. ท่านมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม.....ปี

8. ท่านประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักหรือไม่

( )8.1 ใช่ ( )8.2 ไม่ใช่(ถ้าไม่ใช่โปรดระบุอาชีพ).....

9. ท่านมีอาชีพรองจากทำการเกษตรหรือไม่

( )9.1 มี (ระบุอาชีพรองด้วย).....

( )9.2 ไม่มี

10. ท่านมีพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมดกี่ไร่

10.1 เป็นของตนเอง.....ไร่

10.2 เช่าผู้อื่น.....ไร่

11. ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมมาบ้างหรือไม่

( )11.1 ไม่เคย

( )11.2 เคย (ระบุหัวข้อที่เข้ารับการฝึกอบรม และระยะเวลา)

หัวข้อ	ระยะเวลา
.....	.....
.....	.....
.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. ปัจจุบันท่านเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรกลุ่มสหกรณ์การเกษตรหรือ กลุ่มอื่นๆที่เกี่ยวกับการเกษตรหรือไม่

( )12.1 เป็น (ระบุชื่อกลุ่ม).....

( )12.2 ไม่เป็น (โปรดระบุสาเหตุ).....

ตอนที่ 2 แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับ

1.แหล่งความรู้ทางการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ

( )1.1 ศึกษาด้วยตนเอง ( )1.5 ศึกษาจากเพื่อนบ้าน

( )1.2 ผู้นำท้องถิ่น ( )1.6 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

( )1.3 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ( )1.7 เจ้าหน้าที่ ธกส.

( )1.4 เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน ( )1.8 อื่นๆ (ระบุ).....

2. แหล่งความรู้ทางการเกษตรจากสื่อต่างๆที่เกษตรกรได้รับ

( )2.1 วิทยุ ( )2.3 โทรทัศน์

( )2.2 หนังสือพิมพ์ ( )2.4 เอกสารเผยแพร่

( )2.5 อื่นๆ.....

3. เมื่อท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการทำการเกษตร หรือต้องการทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ท่านปฏิบัติอย่างไร

( )3.1 ปรึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

( )3.2 ปรึกษากับเพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์

( )3.3 แก้ปัญหาและหาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่างๆ

( )3.4 อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3 ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

ก. ด้านหัวข้อเรื่องการฝึกอบรม (เนื้อหาวิชาการ)

หัวข้อเรื่องการฝึกอบรม	ระดับความต้องการ		
1. ด้านการเพาะปลูกพืช	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (3)
1. การขยายพันธุ์พืช	.....	.....	.....
2. การปลูกพืชหมุนเวียน	.....	.....	.....
3. การปลูกพืชไร่	.....	.....	.....
4. การปลูกไม้ผล	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการปลูกพืช (ต่อ)	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)
5. การปลูกผักเพื่อการค้า	.....	.....	.....
6. เทคนิคการเพาะเห็ด	.....	.....	.....
7. การทำปุ๋ยหมัก	.....	.....	.....
8. การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	.....	.....	.....
9. การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร	.....	.....	.....
10. การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	.....	.....	.....
11. การปลูกพืชแบบผสมผสาน	.....	.....	.....
12. การเพิ่มผลผลิตในนาข้าว	.....	.....	.....
13.อื่นๆ(ระบุ).....	.....	.....	.....
2. ด้านปศุสัตว์	(3)	(2)	(1)
1. การเลี้ยงไก่	.....	.....	.....
2. การเลี้ยงเป็ด	.....	.....	.....
3. การเลี้ยงสุกรพันธุ์ดี	.....	.....	.....
4. การเลี้ยงโคเนื้อ โคนม	.....	.....	.....
5. การเลี้ยงปลา	.....	.....	.....
6. การสุขาภิบาลและป้องกันโรคสัตว์	.....	.....	.....
7. อาหารสัตว์	.....	.....	.....
8. การผสมเทียมและปรับปรุงพันธุ์สัตว์	.....	.....	.....
9.อื่นๆ(ระบุ).....	.....	.....	.....
.....			
3.ด้านเครื่องมือทางการเกษตร	(3)	(2)	(1)
1. วิธีการใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือทุนแรง	.....	.....	.....
2. การซ่อมเครื่องมือทางการเกษตร	.....	.....	.....
3. การติดตั้งระบบน้ำเพื่อการเกษตร	.....	.....	.....
4. การก่อสร้างในฟาร์ม	.....	.....	.....
5.อื่นๆ(ระบุ).....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ด้านธุรกิจการเกษตร	(3)	(2)	(1)
1.ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด	.....	.....	.....
2. การจัดระบบการผลิตและการตลาด	.....	.....	.....
3. การรวมกลุ่ม	.....	.....	.....
4. การซื้อปัจจัยการผลิต(ปุ๋ย,เครื่องมือ,อุปกรณ์,พันธุ์พืช,พันธุ์สัตว์ ฯ)	.....	.....	.....
5. การขายปัจจัยการผลิต	.....	.....	.....
6.อื่นๆ.....	.....	.....	.....

5. ด้านอุตสาหกรรมเกษตร	(3)	(2)	(1)
1.การเก็บรักษาผลผลิตเพื่อส่งโรงงาน	.....	.....	.....
2.การถนอมผลผลิตทางการเกษตร	.....	.....	.....
3.การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	.....	.....	.....
4.การเก็บรักษาผลผลิต	.....	.....	.....
5.อื่นๆ(ระบุ).....	.....	.....	.....

(ข) ด้านการบริหารจัดการโครงการ

1. ถ้ามีการจัดอบรมโครงการในหมู่บ้านของท่าน ท่านจะเข้าร่วมหรือไม่

( )1.1 เข้าร่วม ( )1.2 ไม่เข้าร่วม

ระบุสาเหตุ.....

2. ระยะเวลาที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการเข้าอบรมแต่ละครั้ง

( )2.1 1 วัน ( )2.3 3 วัน

( )2.2 2 วัน ( )2.4 อื่นๆ(ระบุ).....

3. ช่วงเดือนที่เหมาะสมที่ท่านสามารถจะเข้าร่วมอบรมได้

ระบุเดือน.....

4. สถานที่ที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมแต่ละครั้ง

( )4.1 วัด ( )4.4 บริเวณภายในโรงเรียน

( )4.2 สำนักงานเกษตรอำเภอปราสาท ( )4.5สถานที่อื่นๆ.....

( )4.3 ภายในบริเวณหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การฝึกอบรมแต่ละครั้งควรมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมกี่คน

( )5.1 10-15 คน ( )5.3 16-20 คน

( )5.2 21-31 คน ( )5.4 อื่นๆ (ระบุ).....

6. วันที่ท่านสะดวกที่สุดในการเข้าร่วมการฝึกอบรม คือ

( )6.1 วันราชการ (จันทร์-ศุกร์)

( )6.2 วันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์)

( )6.3 สะดวกทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์)

7. ท่านคิดว่าควรมีการนำชม หรือดูงานด้านการเกษตรในระหว่างการฝึกอบรมหรือไม่

( )7.1 ควรมี

( )7.2 ไม่ควรมี

( )7.3 อื่นๆ (ระบุ).....

8. ภาษาที่วิทยากรใช้ในการถ่ายทอด

( )8.1 ภาษาท้องถิ่น ( )8.3 ได้ทั้งภาษากลางและภาษาท้องถิ่น

( )8.2 ภาษากลาง ( )8.4 อื่นๆ (ระบุ).....

9. ท่านต้องการรับประกาศนียบัตรภายหลังการฝึกอบรม

( )9.1 ต้องการ ( )9.2 ไม่ต้องการ

10. ภายหลังการฝึกอบรมท่านต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ที่ติดตามเยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาที่บ้านท่านหรือไม่

( )10.1 ต้องการ ( )10.2 ไม่ต้องการ

<u>(ค) ด้านความต้องการสื่อส่งเสริมฝึกอบรม</u>

1. สื่อประกอบการฝึกอบรม

ประเภทสื่อส่งเสริมการฝึกอบรม	ระดับความต้องการ		
	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่ต้องการ (1)
1. เอกสารเย็บเล่ม	.....	.....	.....
2. แผ่นพับ	.....	.....	.....
3. โปสเตอร์แผ่นภาพ	.....	.....	.....
4. แผ่นใส	.....	.....	.....
5. สไลด์ประกอบเสียง	.....	.....	.....
6. วีดีโอเทป	.....	.....	.....
7. เทปเสียง	.....	.....	.....

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร มก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ภาษาที่ใช้ในการบรรยายประกอบสื่อส่งเสริมควรเป็น

( )2.1 ภาษาท้องถิ่น ( )2.3 ได้ทั้งภาษากลางและภาษาถิ่น

( )2.2 ภาษากลาง ( )2.4 อื่นๆ.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้